

Jak na komunikaci vědy poradili odborníci z tuzemska i zahraničí

21.4.2023 - Martina Šaradínová | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

V rámci PhD Akademie se se způsoby i formami komunikace seznámili zejména doktorandi díky dvoudennímu kurzu, během něž si i prakticky vyzkoušeli vystoupení před mikrofonem nebo televizní kamerou.

O tom, jak zaujmout různé publikum a zvýšit dopad své vědecké práce, se dozvěděli účastníci dvou přednášek předního světového odborníka na komunikaci vědy Sama Illingwortha z Edinburgh Napier University.

Proč je důležitá komu

nikace vědy, jakou formou ji lze provádět a řadu dalších otázek zodpověděla lektorka Tereza Mašínová, která prošla několika popularizačními projekty, jako například Science Café, a v roce 2017 zvítězila v národním kole standupové soutěže pro vědce FameLab.

„Věda je všude kolem nás. I když si to možná v každodenním životě neuvědomujeme, tak na ní narážíme na každém kroku. Nikdo není expertem na všechno, takže se musíme spoléhat na názory a znalosti odborníků, kteří by měli umět své poznatky efektivně předat veřejnosti, politikům nebo zástupcům firem. Takoví vědci, nebo ti, kteří budou výzkumníkům umět efektivně poradit „jak na to“ a pomoci jim s vysvětlováním složitých témat, se v nadcházejících letech neztratí,“ uvedla Mašínová.

Studenti si vyzkoušeli stát před kamerou i mikrofonem

Jak probíhá setkání s novinářem si účastníci kurzu vyzkoušeli na vlastní kůži v improvizovaném televizním i rozhlasovém studiu s bývalou reportérkou zpravodajství České televize a Prima FTV Zuzanou Glacovou, která se nyní věnuje i mediálním tréninkům.

„S vědci jsem se jako novinářka často setkávala a viděla jsem, jak někdy bylo složité výzkum vysvětlit tak, aby byl srozumitelný pro širokou veřejnost. Na tom jsme na kurzu zapracovali a pro mě bylo úžasné vidět na účastnících jejich zájem, ochotu naučit se nové věci a přemýšlet nad tím, jak své prezentační dovednosti zlepšit. Pokud jim to pomůže „prodat“ jejich výzkum, bude to pro mě krásný výsledek,“ uvedla Glacová.

přes počáteční nejistotu přítomní doktorandi možnost vyzkoušet si prezentaci v praxi velmi ocenili. *„Bylo pro mě velmi přínosné vyzkoušet si to takto nanečisto, spoustu informací mohu využít v budoucnu. Myslím, že komunikace vědy by měla být součástí každého výstupu, který my vědci publikujeme. Je dobré jednak výzkum zviditelnit, prezentovat projekty, na nichž se podílíme, a ukázat, že máme dobré výsledky,“ řekl Martin Dratnal, který na Fakultě elektrotechniky a informatiky studuje doktorský program Kybernetika.*

O know-how se podělil i odborník z Edinburgh Napier University

Komunikace vědy byla hlavním tématem také dvou seminářů odborníka na tuto problematiku – Sama Illingwortha z Edinburgh Napier University. Ten navštívil univerzitu na základě spolupráce stvrzené memorandem o porozumění mezi oběma univerzitami. Edinburgh Napier University je rovněž partnerem VŠB-TUO v rámci aliance U!REKA.

Vědec, popularizátor vědy, ale i básník Illingworth připravil semináře nejen po akademiky a výzkumníky, ale i pro pracovníky univerzity, kteří se podílejí na rozvoji mezinárodní spolupráce a zajišťování výzkumu a vývoje nebo na propagaci vědy a výzkumu.

„Cílem prvního semináře bylo podělit se o své know-how v oblasti komunikace vědy a poskytnout praktické informace o tom, jak komunikovat efektivně a připravit sdělení tak, aby bylo srozumitelné, poutavé a účinné pro různé publikum,“ uvedl Illingworth, který zdůraznil, že důležité je vědu přibližovat jednoduchou formou, nejlépe prostřednictvím příběhů.

Ve druhém semináři se zaměřil na způsoby, jimiž mohou vědci zvýšit dopad svojí práce. „Po jeho absolvování měli účastníci lepší představu o tom, jak identifikovat klíčové publikum pro objasnění svého výzkumu, proč je chtějí oslovit a jak mohou spolupracovat na vytvoření většího počtu výzkumných cílů,“ doplnil.

„Sam je nesmírně inspirativní vědec, řečník a básník. Jinými slovy: Man of many talents. O vědě a jak ji efektivně komunikovat vypráví přehledně, poutavě a vše ilustruje na názorných příkladech z vlastní praxe. Vřele doporučuji jeho workshopy, které pravidelně nabízí v rámci PhD Akademie,“ zhodnotila obě vystoupení jejich účastnice Alena Kašpárková, která se v rámci PhD Akademie zaměřuje na problematiku akademického psaní.

Diskuze o další spolupráci

Kromě seminářů o vědecké komunikaci se Illingworth sešel rovněž s vedením VŠB-TUO, fakult i vědeckých center. *„Vedli jsme několik velmi plodných diskuzí a jsem přesvědčen, že můžeme podniknout řadu kroků k dalšímu posílení spolupráce mezi našimi dvěma institucemi. Například i formou společného sympozia, jehož cílem bude výměna poznatků a položení základů pro výzkumné projekty,“* doplnil Illingworth, který rovněž ocenil systém podpory doktorandů v rámci PhD Akademie.

<https://www.vsb.cz/magazin/cs/detail-novinky?reportId=45272>